

Vlaanderen
is ondernemen

Handleiding Bedrijfsinnovatiesteun

MET INBEGRIJ VAN HET KMO-PROGRAMMA

Versie: januari 2016

Inhoud

Situering	3
Algemene principes	3
Projecttypes binnen bedrijfsinnovatiesteun	4
Contact	4
Algemene kenmerken van de regeling	5
Aanvragers, bedrijfspartners, onderzoekspartners en onderaannemers	5
Steunbare activiteiten	6
Omvang van de subsidie	6
Algemene aspecten van de behandeling van een projectaanvraag	8
Begeleiding en voorbespreking (optioneel)	8
Indienen van een aanvraag	8
Ontvangst	8
Evaluatieprocedure	9
Beoordelings- en selectiecriteria	9
Herziening	10
Klacht	10
Geheimhouding	10
Rechten en plichten bij de uitvoering van het project	11
Overeenkomst (middelenverbintenis)	11
Samenwerkingsovereenkomst	11
Uitbetaling van de subsidie	12
Verslaggeving	12
Toelichting van de projecttypes	13
Kmo-haalbaarheidsstudies	13
Kmo-innovatieprojecten	14
Sprint-projecten	15
O&O-bedrijfsprojecten	16

Situering

In deze handleiding worden de algemene kenmerken van de regeling voor bedrijfsinnovatiesteun samengevat. Meer informatie staat in de toelichtingen bij de aanvraagformulieren die beschikbaar zijn op de website.

Algemene principes

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen, optredend voor het Hermesfonds, stimuleert innovatie in Vlaanderen door het geven van financiële steun en dienstverlening aan bedrijven, onderzoeksinstellingen en personen die innoveren.

Via bedrijfsinnovatiesteun wordt directe financiële steun gegeven aan projecten opgezet door Vlaamse bedrijven, die resulteren in de opbouw van kennis en de ontwikkeling van innovatieve oplossingen. Prioriteit gaat naar projecten met een hoger risico en een grotere potentiële impact in Vlaanderen op economisch en eventueel ruimer maatschappelijk vlak.

De belangrijkste kenmerken van de bedrijfsinnovatiesteun zijn:

- Alle bedrijven met (toekomstige) activiteiten in het Vlaamse gewest kunnen beroep doen op innovatiesteun. Voorwaarde hierbij is wel dat de bedrijven op termijn de resultaten van de projecten kunnen toepassen (valoriseren) in Vlaanderen.
- Samenwerking met bedrijven en kennisinstellingen in binnen- en buitenland is toegestaan en wordt aangemoedigd.
- Er is geen voorkeur voor bepaalde sectoren, toepassingsdomeinen of kennisgebieden. Enkel projecten voor militaire toepassingen worden niet gesteund.
- De beoogde innovatie kan zowel technologisch als niet-technologisch zijn.
- De steun wordt gegeven aan projecten met een goed gedefinieerd innovatiedoel in combinatie met een overtuigende businesscase.
- Activiteiten die de nodige kennisverwerving voor de innovatie ondersteunen komen in aanmerking voor steun, onafgezien van het feit of deze activiteiten op zich technologisch van aard zijn of niet.
- Naargelang de beoogde innovatie-activiteiten, de omvang van het project en het profiel van het bedrijf zijn verschillende projecttypes mogelijk.
- Het steunpercentage bedraagt minimaal 25% en maximaal 80% van de projectbegroting.
- Aanvragen kunnen op ieder moment worden ingediend en worden individueel behandeld.
- De behandelingstermijn varieert van 2 maanden voor de kleinste projecten tot ca. 4 maanden voor de meer omvangrijke projecten.
- De behandeling van een projectaanvraag verloopt interactief. Na indiening vindt een gesprek plaats tussen de indieners en een adviseur, waarna de aanvraag eventueel nog kan bijgestuurd worden.
- Projectaanvragen worden geëvalueerd met medewerking van externe deskundigen.
- Omdat het totale budget voor steun begrensd is, beslist het beslissingscomité bij het Hermesfonds jaarlijks aan welke voorwaarden de projecten moeten voldoen om gesteund te worden (selectiviteit). Deze informatie wordt op de website gepubliceerd.

Projecttypes binnen bedrijfsinnovatiesteun

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen onderscheidt verder drie grote projecttypes naargelang de beoogde innovatie-activiteiten en de omvang van het project. Binnen de projecttypes worden er specifieke modaliteiten vastgelegd voor bepaalde doelgroepen.

Een bedrijf kiest zelf het projecttype waarvoor het een projectaanvraag wil doen. De keuze van het projecttype kan eventueel tijdens de behandeling van de projectaanvraag nog bijgesteld worden. De verschillende projecttypes en hun specifieke modaliteiten worden verder in de tekst toegelicht.

Naast deze projecttypes zijn er ook nog Baekeland-mandaten, waarmee individuele onderzoekers een doctoraat kunnen uitvoeren in nauwe samenwerking met een Vlaams bedrijf. Meer informatie over deze mandaten staat op de website.

Via het kmo-programma wordt een extra inspanning gedaan om innovatieve kmo's te bereiken.

Dit houdt o.a. in:

- *preferentiële ondersteuning door het Innovatiecentrum in uw provincie (www.innovatiecentrum.be)*
- *specifieke projecttypes aangepast aan de schaal van de bedrijven (kmo-haalbaarheidsstudies en kmo-innovatieprojecten)*
- *lichte procedures, met mondeling contact met de deskundigen voor kmo-innovatieprojecten*

Contact

AGENTSCHAP INNOVEREN EN ONDERNEMEN
Koning Albert II-laan 35 bus 12
1030 Brussel
België
telefoon: 0800 20 555
e-mailadres: bedrijfsinnovatiesteun@vlaio.be
website: www.vlaio.be

Voor al uw vragen met betrekking tot innovatiesteun: bedrijfsinnovatiesteun@vlaio.be

Algemene kenmerken van de regeling

Aanvragers, bedrijfspartners, onderzoekspartners en onderaannemers

Elk bedrijf, van kmo tot Vlaamse vestiging van een multinationale onderneming, kan steun aanvragen. Het bedrijf moet wel beschikken over een rechtspersoonlijkheid bij het ondertekenen van de overeenkomst. Verder moet het bedrijf in staat zijn de resultaten in voldoende mate in Vlaanderen te exploiteren en zo in voldoende mate toegevoegde waarde te creëren in de vorm van tewerkstelling en investeringen. Dit sluit echter niet uit dat de projectresultaten ook deels in het buitenland kunnen worden toegepast. Export van de innovatieve producten e.d. is natuurlijk geen probleem.

Ook vzw's en/of ondernemingen uit de social profit-sector kunnen aanvrager zijn, indien zij zoals de andere ondernemingen voldoende economisch valorisatiepotentieel in Vlaanderen kunnen aantonen.

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen biedt verder ruime mogelijkheden tot samenwerking tussen bedrijven en met onderzoekspartners.

De aanvraag kan gebeuren door een individueel bedrijf of door verschillende bedrijven die samen het risico en de kosten van het project dragen (bedrijfspartners). Ook buitenlandse bedrijven met een eigen valorisatie-rationale, kunnen ingeschakeld worden als partner. Zij kunnen zelf niet genieten van Vlaamse steun. Internationale samenwerking kan (maar hoeft niet) via deelname aan projecten binnen internationale netwerken of samenwerkingsverbanden gestimuleerd door de Europese Commissie, zoals Eureka en ERANET. Actuele informatie over internationale steunprogramma's waaraan kan deelgenomen worden, is beschikbaar op www.europrogs.be onder Eureka en Joint Programming. Vooraleer te starten met een steunaanvraag voor internationale projecten neemt de aanvrager best contact op met het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

Als in een project meerdere bedrijven samenwerken en minstens één van hen is een kmo en/of een buitenlands bedrijf, kan een verhoogde steun worden toegekend.

Er kan ook worden samengewerkt met andere bedrijven als onderaannemer. De kosten van de onderaannemer worden integraal gedragen door de bedrijfspartner(s) en komen daardoor in aanmerking voor subsidie. Ook buitenlandse bedrijven die geen eigen valorisatie-rationale hebben, kunnen als onderaannemer ingeschakeld worden.

Verder kan voor de uitvoering van het project ook samengewerkt worden met onderzoeksinstituten (via uitbesteding of als onderzoekspartner). De onderzoeksinstituten kunnen zowel binnen als buiten Vlaanderen liggen. De bedrijfspartners dragen in beide gevallen de kosten, die dan ook voor subsidie in aanmerking komen.

*Een **kmo** is een onderneming (1) met minder dan 250 werknemers en (2) met niet meer dan € 50 miljoen jaaromzet óf niet meer dan € 43 miljoen jaarlijks balanstotaal en (3) waarbij bij de berekening van beide bovenstaande criteria geconsolideerd wordt wanneer de onderneming geen zelfstandig bedrijf is: d.i. wanneer er een deelnemingsrelatie bestaat van 25% of meer van het kapitaal of de stemrechten met één of meer partnerondernemingen. Ook bij verbonden ondernemingen – er is een deelnemingsrelatie van meer dan 50% van het kapitaal of de stemrechten – moet worden geconsolideerd. Voor een ko zijn de waarden respectievelijk 50 werknemers, een jaaromzet en een balanstotaal van € 10 miljoen. Meer informatie over de definitie van een kmo is beschikbaar op de website www.vlaio.be.*

Steunbare activiteiten

Innovatie draagt altijd twee aspecten in zich: enerzijds vernieuwing, anderzijds de toepassing ervan. Steun wordt gegeven aan bedrijven die projecten uitvoeren met het oog op de realisatie van een economisch relevant innovatiedoel. Het kan gaan om nieuwe of verbeterde producten, processen of diensten of een combinatie ervan.

Essentieel is dat voor het realiseren van dit doel kennis moet worden opgebouwd. De activiteiten van gestructureerde kennisopbouw of de activiteiten die de kennisopbouw rechtstreeks ondersteunen vormen de grondslag voor de steun.

De steunbare activiteiten vormen slechts een deel van de innovatie-activiteiten in een bedrijf. Zo komen de activiteiten dicht bij de commercialisatie van het resultaat niet in aanmerking voor steun. Dit betreft o.a. engineeringactiviteiten, routinematige verbeteringen, algemene ondersteunende activiteiten in het bedrijf, algemene opleidingen en alle activiteiten die volgen op het O&O-traject zoals accreditatie-activiteiten, marketing, (voorbereiding van) investeringen en het productierijp maken van de ontwikkelingen. Verder worden ook de activiteiten die gebeuren voor de indiening van de projectaanvraag niet gesteund, net zoals ook bij startende ondernemingen geen activiteiten gesteund worden die vóór de oprichtingsdatum (bij notariële akte) van de onderneming gebeuren.

De wijze waarop de steunbare activiteiten worden bepaald, wordt uitgelegd in het aanvraagdocument.

Omvang van de subsidie

De subsidie wordt berekend als een percentage van de aanvaarde projectbegroting. De manier waarop deze begroting wordt opgebouwd en welke kosten aanvaardbaar zijn, wordt in detail uitgelegd in het toelichtingsdocument over de kosten (kostenmodel) op de website. In essentie omvat de begroting de personeelskosten van de bedrijfspartners (op basis van menskracht en reële loonkosten), de overige kosten van de bedrijfspartners en de uitbestedingen bij onderzoeksinstellingen en onderaannemers.

Het steunpercentage bestaat uit een basissteunpercentage en eventuele extra steun.

Het basissteunpercentage bedraagt 25% voor ontwikkelingsactiviteiten en 50% voor onderzoeksactiviteiten. Het eerste type van activiteiten is eerder gericht op de toepassing van kennis voor nieuwe of vernieuwde producten, processen of diensten. Onderzoeksactiviteiten zijn eerder gericht op het genereren van nieuwe kennis, die op termijn ook kan bijdragen tot innovatie.

Dit basissteunpercentage kan, met uitzondering van de haalbaarheidsstudies, verhoogd worden (cumuleerbaar):

- een bedrijf dat een kleine onderneming is (ko) kan 20% extra steun krijgen en een middelgrote onderneming (mo) 10%
- het project kan 10% extra steun krijgen als er een daadwerkelijke samenwerking is tussen meerdere onafhankelijke gesteunde bedrijfspartners (uitbesteding aan onderaannemers valt hier niet onder) waarbij:
  - geen van de ondernemingen meer dan 70% van de kosten van het samenwerkingsproject voor haar rekening neemt én
  - ten minste één partner een kmo is of ten minste één partner uit een ander land van de Europese Unie komt

Het steunpercentage bedraagt dus minstens 25%. Het maximale steunpercentage is 80%.

Het al dan niet gebruik maken van de Young Innovative Company (YIC) maatregel (d.i. een gedeeltelijke vrijstelling van bedrijfsvoorheffing op de loonkosten van wetenschappelijk personeel tewerkgesteld door een YIC) kan mogelijks impact hebben op de omvang van de toegekende steun. Meer informatie over de YIC-maatregel (en de andere niet in de subsidie te verrekenen maatregelen van bedrijfsvoorheffingskorting) kan u terugvinden in de FAQ op de website:

- Welke zijn de door een aanvrager van bedrijfssteun te volgen instructies ingeval van toepassing van de bedrijfsvoorheffingskorting voor YICs: <http://www.iwt.be/faq/welke-zijn-de-door-een-aanvrager-van-bedrijfssteun-te-volgen-instructies-ingeval-van-toepassing->
- In welke mate kan bedrijfssteun, in het bijzonder steun voor personeelskosten, gecombineerd worden met de vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing op de lonen van kenniswerkers: <http://www.iwt.be/faq/welke-mate-kan-bedrijfssteun-het-bijzonder-steun-voor-personeelskosten-gecombineerd-words-met-d>

Algemene aspecten van de behandeling van een projectaanvraag

Begeleiding en voorbespreking (optioneel)

Een aanvrager kan zich laten begeleiden bij het voorbereiden van de aanvraag. De regionale innovatiecentra hebben van de Vlaamse overheid als specifieke opdracht in het bijzonder kmo's te helpen en gespecialiseerde begeleiding aan te bieden bij het definiëren en indienen van een project en het opmaken van het aanvraagdocument.

U kan steeds bij hen terecht voor een vrijblijvende voorbespreking.

Hierbij de link: <http://www.innovatiecentrum.be/diensten/subsidiebegeleiding.html>

Indienen van een aanvraag

Projectaanvragen worden ingediend op basis van de door ons aangeboden aanvraagdocumenten. Per projecttype staat op de website een editeerbaar (word)document.

De aanvraag wordt per e-mail naar het Agentschap Innoveren en Ondernemen gestuurd: bedrijfsinnovatiesteun@vlaio.be (max. 15 MB) of per post op CD-ROM.

De aanvraag mag in het Nederlands of het Engels opgesteld worden. Aanvragen kunnen elke dag van het jaar ingediend worden.

Ontvangst

Binnen de 2 werkdagen na de ontvangst, wordt een ontvangstmelding gestuurd.

In een eerste controle wordt nagegaan of de aanvraag voldoet aan de volgende criteria:

- De aanvrager is een bedrijf (of er is minstens een duidelijke aanzet tot een bedrijf), met operationele activiteiten in het Vlaams Gewest.
- De verklaringen van de bedrijfs- en onderzoekspartners zijn ondertekend.
- De informatie gevraagd in het aanvraagformulier is aanwezig.
- De regels zoals geformuleerd in de toelichting bij de aanvraag zijn gerespecteerd, in het bij zonder inzake de taal en de omvang van de aanvraag.

Een aanvraag die niet voldoet aan deze criteria of onvoldoende informatie bevat om de behandeling te starten, zal niet ontvankelijk verklaard worden. Dit betekent dat het dossier in die vorm niet verder zal behandeld worden door het Agentschap Innoveren en Ondernemen. De aanvrager wordt hiervan binnen de 14 werkdagen op de hoogte gebracht en kan dan de aanvraag aanpassen en aanvullen. De datum van indiening van de aangepaste aanvraag wordt dan de nieuwe ontvangstdatum.

Evaluatieprocedure

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen duidt voor elk project een adviseur en financieel adviseur aan die de aanvraag zullen behandelen. In een eerste fase zal de aanvraag grondig met de aanvragers besproken worden. Meestal gaat dit gesprek gepaard met een bezoek aan het bedrijf. Indien nodig zal tijdens dit gesprek bijkomende mondelinge en eventueel schriftelijke informatie gevraagd worden. Vervolgens heeft de aanvrager maximum 12 werkdagen de tijd om de bijkomende informatie en/of de herwerkte aanvraag te bezorgen.

Indien dit niet gebeurt, kan er beslist worden om verder te gaan met de evaluatieprocedure binnen de voorziene termijn, op basis van de beschikbare informatie in de oorspronkelijke projectaanvraag.

De (aangepaste) projectaanvraag wordt in een tweede fase beoordeeld met advies van externe deskundigen. Deze deskundigen zijn strikt gebonden aan geheimhouding met betrekking tot de verstrekte informatie. Bij de keuze van de externe deskundigen wordt er over gewaakt om geen potentiële concurrenten of belanghebbenden in te schakelen. De aanvragers kunnen ook een beperkte en nominatieve lijst van te mijden deskundigen opgeven.

Op basis van alle beschikbare informatie, met inbegrip van het advies van externe deskundigen, wordt een verslag opgesteld op basis waarvan de beslissing wordt genomen. Het volledige verslag wordt samen met de beslissing aan de aanvragers toegestuurd.

De toegekende steun kan ook afhankelijk gemaakt worden van het vervullen van specifieke voorwaarden bij de start of tijdens de uitvoering van het project. Deze voorwaarden kunnen van organisatorische, inhoudelijke of financiële aard zijn.

Elk jaar beslist het beslissingscomité bij het Hermesfonds in functie van het budget en de verwachte steunvraag hoe de selectie van de projecten zal gebeuren. Aanvragen worden ofwel onmiddellijk gesteund, komen eventueel terecht op een wachtlijn waarbij de steun afhankelijk is van de budgettaire ruimte in het begrotingsjaar of komen niet voor steun in aanmerking. De regels daarvoor worden op de website gepubliceerd.

Beoordelings- en selectiecriteria

Elke aanvraag wordt beoordeeld op 2 dimensies: de kwaliteit van het projectvoorstel en de potentiële impact.

Kwaliteit van het projectvoorstel

Potentiële impact

- impact voor het bedrijf
- impact voor Vlaanderen

Het is belangrijk dat de informatie in het aanvraagdocument toelaat een goed oordeel te vellen over de verschillende aspecten. Meer informatie over deze criteria en de wijze van beoordelen is terug te vinden in de toelichting bij het aanvraagformulier.

Naast de beoordeling van de kwaliteit en de potentiële impact, voert het Agentschap Innoveren en Ondernemen ook een algemene bedrijfseconomische en financiële analyse uit. Hierbij wordt bekeken of de bedrijfspartners beschikken over een voldoende financiële draagkracht, of ze voldoen aan overige overheids- en vergunningsverplichtingen en of de bedrijfspartners vorige projecten correct uitvoerden, o.m. inzake informatieverstrekking, inhoudelijke en financiële verplichtingen en verslaggeving.

Herziening

De bedrijfspartners kunnen een herziening vragen van een negatieve beslissing. De vraag tot herziening moet ingediend worden binnen een termijn van 30 werkdagen na de betekening van de beslissing en gebaseerd zijn op duidelijke en verifieerbare elementen. Dit zijn ofwel concrete elementen die volgens de aanvragers niet correct werden geapprecieerd, ofwel relevante aanvullende informatie die het agentschap niet tijdig kon bereiken of die belangrijke bijstellingen betreft die tegemoetkomen aan de bij de beslissingname gegeven bemerkingen. Vanzelfsprekend moeten de aangebrachte elementen voldoende belangrijk zijn om de genomen beslissing te kunnen wijzigen.

Bij een herziening moet het innovatiedoel ongewijzigd blijven. Bij een grondige wijziging van het innovatiedoel kan wel een nieuwe aanvraag worden ingediend met alle normale modaliteiten (inclusief de regels met betrekking tot de startdatum en de periode van aanvaarding van de kosten).

Klacht

Als u ontevreden bent over de wijze van behandelen door het Agentschap Innoveren en Ondernemen kan u te allen tijde schriftelijk, mondeling of elektronisch klacht indienen. Deze klachten worden binnen de 45 dagen na ontvangst behandeld.

Klachten over een negatieve beoordeling van een aanvraag kunnen slechts ingediend worden nadat een vraag tot herziening van de beslissing werd ingediend en behandeld.

Geheimhouding

Alle personeelsleden van het Agentschap Innoveren en Ondernemen, externe deskundigen en leden van het beslissingscomité bij het Hermesfonds zijn ertoe gebonden alle informatie vertrouwelijk te behandelen en geen gegevens aan derden mee te delen of aan te wenden ten voordele van zichzelf.

Rechten en plichten bij de uitvoering van het project

Overeenkomst (middelenverbintenis)

Bij een positieve beslissing wordt een overeenkomst opgemaakt tussen het Hermesfonds en de bedrijfspartners.

De Algemene Voorwaarden Innovatiesteun zijn gepubliceerd op de website. Essentiële elementen van de overeenkomst zijn de begroting, het steunbedrag, het innovatiedoel en eventueel specifieke voorwaarden. De overeenkomst laat de aanvragers flexibiliteit om binnen die contouren de aanpak van het project bij te sturen tijdens de uitvoering.

Bij kmo-haalbaarheidsstudies bestaat deze overeenkomst uit de beslissingsbrief van het Hermesfonds, met haar bijlagen en de reeds bij de aanvraag door de bedrijfspartners voor akkoord ondertekende Algemene Bepalingen Innovatiesteun voor kmo-haalbaarheidsstudies.

De hoofdverbintenis is een middelenverbintenis, waarbij de bedrijfspartners toezeggen de nodige inspanningen te zullen doen om met de overeengekomen middelen via onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten het beschreven innovatiedoel te bereiken en de resultaten toe te passen (valoriseren).

Daarnaast houdt de overeenkomst ook in dat de bedrijfspartners, wanneer de projectresultaten deels in het buitenland toegepast worden, ook voldoende valorisatie in Vlaanderen voorzien.

Samenwerkingsovereenkomst

Als meerdere bedrijfspartners in het project samenwerken of als er onderzoekspartners zijn, is een onderlinge samenwerkingsovereenkomst nodig. De samenwerkingsovereenkomst dient te worden opgesteld in uitvoering van de overeenkomst met het Hermesfonds en mag er op geen enkel moment mee in tegenspraak zijn.

De samenwerkingsovereenkomst dient minstens de volgende zaken te regelen:

- aanduiding van de coördinator;
- modaliteiten zoals te leveren diensten of producten, kostenberekeningen, betalingsmodaliteiten enz.;
- afspraken omtrent intellectuele eigendom (eigendoms- en gebruiksrechten, wijze van bescherming, exploitatiestrategie,...);
- procedure bij eventuele onderlinge geschillen.

Indien een onderzoeksinstelling is betrokken, moeten minstens de voor hen relevante bepalingen uit de overeenkomst worden opgenomen.

In het bijzonder als de afspraken tussen partners een essentiële rol spelen bij de beoordeling van de toepassingsmogelijkheden, zal het Agentschap Innoveren en Ondernemen, optredend voor het Hermesfonds tijdens de behandeling van de aanvraag inzake vragen in de onderlinge overeenkomsten. Behalve bij gemotiveerde uitzonderingen dient de ondertekende samenwerkingsovereenkomst aan het Agentschap Innoveren en Ondernemen te worden overhandigd binnen de 4 maanden na de verzending van de overeenkomst.

Uitbetaling van de subsidie

De uitbetaling van de subsidie gebeurt in zesmaandelijke voorschotten.

Het eerste voorschot wordt betaald na ondertekening van de overeenkomst en het laatste na de afsluiting van de uitvoering van het project. De kalender van de uitbetalingen en de voorwaarden die voor elke schijf moeten vervuld zijn, zijn opgenomen in de overeenkomst. Uitzondering hierop zijn de kmo-haalbaarheidsstudies die steeds in twee gelijke schijven worden uitbetaald: een eerste na ondertekening van de overeenkomst en vervulling van eventuele voorwaarden en een tweede bij afsluiting van de uitvoering van de studie. Naast een correcte uitvoering van het project zijn het naleven van de verslagverplichtingen en de meldingsplicht basisvoorwaarden voor uitbetaling.

Als er bij de uitvoering van het project meerdere partners betrokken zijn, dienen onderlinge afspraken te worden gemaakt over de financiering van het gedeelte van de begroting dat niet door de subsidie wordt gedragen. Deze regeling zal ook gespecificeerd zijn in de samenwerkingsovereenkomst. De betalingen door het Hermesfonds zijn afhankelijk van de correcte naleving van de afspraken.

De bedrijfspartners worden rechtstreeks en individueel uitbetaald. Vermits onderzoekspartners geen rechtstreekse begunstigden zijn, betalen de bedrijfspartners hun totale factuur.

Die kost maakt deel uit van de aanvaardbare kosten van de bedrijven, waarop subsidie wordt ontvangen.

Verslaggeving

De verslaggeving over het project bestaat standaard uit korte opvolgingsfiches bij elke betalingschijf en een verslag bij het einde van de uitvoering van het project. Daarnaast kunnen specifieke verslagen worden gevraagd bij tussentijdse evaluaties. Tot slot wordt bij het einde van het project afgesproken welke informatie nog zal moeten geleverd worden tijdens de valorisatieperiode.

Bij onvoorziene en belangrijke wijzigingen tijdens de uitvoering moet een dringende melding worden gedaan.

Toelichting van de projecttypes

Kmo-haalbaarheidsstudies

Omschrijving projecttype

Een kmo-haalbaarheidsstudie moet betere en onderbouwde inzichten opleveren over de mogelijkheden en de haalbaarheid van een innovatie. Het is dus een (voor)studie van beperkte omvang, die een klassiek consultancytraject overstijgt, waarvan het resultaat toelaat om op een verantwoorde wijze te beslissen of er al dan niet zinvol kan verdergegaan worden met de beoogde innovatie, en -zo ja- hoe. Een haalbaarheidsstudie levert in principe geen resultaten op onder de vorm van bijvoorbeeld een prototype, maar wel de noodzakelijke kennis (technologisch en niet-technologisch) om gepast te kunnen starten met het verdere innovatietraject. Dit kan dan verder onderzoek of ontwikkeling zijn, al dan niet met steun van het Hermesfonds. Mogelijk kan de studie ook uitwijzen dat een engineeringstraject of een investering aangewezen is. Een andere mogelijke conclusie is dat het beoogde innovatietraject beter stop wordt gezet wegens niet haalbaar.

Studies die bij de start (bij de evaluatie van het voorstel door het Agentschap Innoveren en Ondernemen, optredend voor het Hermesfonds) geen potentieel vertonen voor een ruimer innovatietraject na de studie, met daarin een relevant potentieel aan (steunbare) onderzoeken of ontwikkelingscomponenten, komen niet in aanmerking.

Alle noodzakelijke kennisopbouwende activiteiten die substantieel bijdragen tot een onderbouwde definitie van dit vervolg-innovatietraject komen in principe voor steun in aanmerking. Dit kunnen zowel technologische als niet-technologische activiteiten zijn.

Selectiecriteria en evaluatieprocedure

Bij de invulling van de criteria wordt voor een haalbaarheidsstudie de kwaliteit in de eerste plaats beoordeeld op de relatieve nieuwheid van het idee, en de wijze waarop de studie wordt aangepakt gekoppeld aan de beschikbare (menselijke) middelen. In het bijzonder of de juiste externe expertise wordt ingezet waar nodig, is in deze context een aandachtspunt. De valorisatieverwachtingen worden anderzijds op een eerder kwalitatief niveau beoordeeld.

Tijdens de evaluatieprocedure worden externe deskundigen kort schriftelijk bevroegd.

kmo-haalbaarheidsstudie	
duur	maximaal 12 maanden
omvang	• minstens 10.000 euro begroting • maximaal 25.000 euro steun (verhoogd tot 50.000 euro bij substantiële (minstens 25% van de kosten) externe kennisinbreng van derden niet gerelateerd aan de aanvrager. Dit kan zowel onder de vorm van samenwerking (partners) als uitbesteding (onderaanneming)
steunpercentage	subsidie bedraagt 50% van de aanvaardbare kosten
maximum aantal	maximum 2 haalbaarheidsstudies per bedrijf en per kalenderjaar
behandelingstermijn	ongeveer 2 maanden van indiening tot beslissing

Kmo-innovatieprojecten

Omschrijving projecttype

Een kmo-innovatieproject draagt rechtstreeks bij tot het realiseren van een innovatie door het bedrijf. Een innovatie kan de ontwikkeling van een volledig nieuw of een beduidend vernieuwend (verbeterd) product, proces, dienst of concept omvatten. Innovatie of vernieuwing is daarbij te interpreteren als vernieuwend voor het bedrijf met een duidelijke impact op de bedrijfsactiviteiten. Projecten zonder een duidelijk aantoonbare meerwaarde of “me too”-projecten (kopiëren van wat reeds bestaat bij anderen) voldoen niet aan de definitie van een innovatieproject.

Verder worden innovatieprojecten getypeerd door het feit dat de beoogde innovatie vereist dat de onderneming nieuwe kennis (technologische en/of niet-technologische) ontwikkelt, vergaart en/of creatief en intelligent toepast. Het louter toepassen van gekende bedrijfseigen knowhow volstaat niet. Ten opzichte van de normale bedrijfsactiviteiten en courante vernieuwingsprocessen moet het project duidelijk afwijken in werkwijzen, inhoud, beoogde resultaten en/of risico's waarvoor kennis moet opgebouwd worden. Het project moet voldoende uitdagingen inhouden voor het bedrijf.

Selectiecriteria en evaluatieprocedure

Een eerste reeks selectiecriteria heeft betrekking op: inhoudelijk voldoende uitdagingen, nieuwheid van het idee, bijdrage tot bedrijfskennis, haalbaarheid van het project binnen het vooropgestelde tijdsbestek en ingezette middelen, en expertise van de projectpartners en onderaannemers. Verder is het belangrijk dat het project een voor het bedrijf strategisch belangrijke actie betreft en (bij succes) voldoende impact kan hebben op de activiteiten van het bedrijf en zo een economische meerwaarde kan opleveren.

Tijdens de evaluatieprocedure wordt de aanvrager uitgenodigd om het project toe te lichten op een mondelinge zitting met externe deskundigen.

kmo-innovatieproject	
duur	maximaal 24 maanden
omvang	• minstens 50.000 euro begroting • maximaal 250.000 euro steun
steunpercentage	subsidie van 45% voor een ko en van 35% voor een mo, beide verhoogd met 10% bij substantiële samenwerking tussen bedrijven.
maximum aantal	maximum 2 innovatieprojecten per bedrijf en per kalenderjaar
behandelingstermijn	ongeveer 2 maanden tussen indiening en beslissing

Sprint-projecten

Omschrijving projecttype

Een sprint-project is in eerste instantie voor bedrijven die geen kmo zijn, wel innovatiepotentieel hebben, maar niet beschikken over de mogelijkheden om grootschalige O&O-projecten uit te voeren.

Het is een ontwikkelingsproject van eerder beperkte omvang, dat het bedrijf toelaat nieuwe (technologische en/of niet-technologische) kennis te ontwikkelen of te verzamelen en intelligent toe te passen, met het oog op een belangrijke innovatie. De innovatie kan de ontwikkeling van een volledig nieuw of een beduidend vernieuwend (verbeterd) product, proces, dienst of concept omvatten, die een belangrijke impact heeft op de toekomstige prestaties van het bedrijf. Innovatie of vernieuwing is daarbij te interpreteren als vernieuwend voor het bedrijf met een duidelijke impact op de bedrijfsactiviteiten. Projecten zonder een duidelijk aantoonbare meerwaarde of “me too”-projecten (kopiëren van wat reeds bestaat bij anderen) voldoen niet aan de definitie van een sprint-project.

Het hoofdzakelijk toepassen of incrementeel verbeteren van bedrijfseigen know-how volstaat niet. Ten opzichte van de normale bedrijfsactiviteiten en courante vernieuwingsprocessen moet het project duidelijk afwijken in werkwijze, inhoud, beoogde resultaten en/of risico's waarvoor kennis moet opgebouwd worden. In hun uitvoering moeten steunbare projecten ook verder gaan dan het hoofdzakelijk inhuren van ondersteuning op de markt die vanuit hun competentie een consultingtraject met een bekend pad uitvoeren. Het project moet voldoende uitdagingen inhouden voor het bedrijf.

Selectiecriteria en evaluatieprocedure

De eerste voorwaarde is voldoende uitdaging op het vlak van inhoud (nieuwheid van het idee, bijdrage tot bedrijfskennis, haalbaarheid van het project binnen het vooropgestelde tijdsbestek en ingezette middelen, en expertise van de projectpartners en onderaannemers). Verder is het belangrijk dat het project een voor het bedrijf strategisch belangrijke actie betreft en (bij succes) voldoende impact kan hebben op de activiteiten van het bedrijf en zo een economische meerwaarde kan opleveren.

Tijdens de evaluatieprocedure wordt de aanvrager uitgenodigd om het project toe te lichten op een mondelinge zitting met externe deskundigen.

sprint-project	
duur	maximaal 24 maanden
omvang	• minstens 50.000 euro begroting • maximaal 250.000 euro steun
steunpercentage	subsidie van 25% verhoogd met 10% bij substantiële samenwerking tussen bedrijven.
maximum aantal	maximum 1 sprint-project per bedrijf en per kalenderjaar; tijdens een periode van 3 jaar voor de indiening, mag het bedrijf geen innovatiesteun toegekend gekregen hebben van meer dan 250.000 euro in 1 jaar; kmo's worden naar het kmo-programma verwezen
behandelingstermijn	ongeveer 2 maanden tussen indiening en beslissing

O&O-bedrijfsprojecten

Omschrijving projecttype

Een O&O-bedrijfsproject is een individueel project van onderzoek of ontwikkeling, uitgevoerd door één of meerdere bedrijven, al dan niet in samenwerking met onderzoekspartners. Het vertrekt daarbij vanuit een concrete probleemstelling of opportuniteit waarrond verder kennis moet opgebouwd worden en die naar realisatie toe een belangrijke onzekerheid in zich draagt. Het project kan een ruim gamma van doelstellingen en activiteiten inhouden, die zowel technologisch als niet-technologisch kunnen zijn.

Specifieke modaliteiten

PROJECTEN VAN JONGE KAPITAAL- EN O&O-INTENSIEVE GROEI-ONDERNEMINGEN

Kapitaal-intensieve, O&O-gebaseerde jonge groeiondernemingen kunnen in hun startfase een intensieve steun krijgen van het Hermesfonds, waarbij in de eerste plaats de O&O-intensieve activiteiten van het bedrijf die gesteund worden. Die activiteiten moeten van hoge kwaliteit zijn en gericht op een essentiële innovatiestap.

Omdat dikwijls zowel de risico's bij uitvoering als de valorisatierisico's groot zijn en er bovendien geen zekerheid is over toegang tot voldoende middelen, zal voor deze projecten typisch met een aantal tussentijdse voorwaarden gewerkt worden. De steun zal getrapt vrijgegeven worden, mits het bereiken van bepaalde doelstellingen, met bovendien flexibiliteit in de uitvoering.

Voor de beoordeling van het valorisatiepotentieel kan niet teruggevallen worden op een track record. De nadruk ligt daarom in de beoordeling op het potentieel van het bedrijf, de beheersing van de risico's en de mogelijkheden voor het creëren van toegevoegde waarde. De bedoeling is om bij de instap van een dergelijke onderneming een hoog risico toe te laten en een belangrijke steun te geven in functie van redelijke aannames over het valorisatiepotentieel. Ook deze projecten moeten echter een voldoende hefboom realiseren en bij eventuele vervolprojecten zal de totale steun in relatie moeten blijven tot de mogelijke toegevoegde waarde.

STRATEGISCHE PROJECTEN VAN INTERNATIONAAL OPERERENDE BEDRIJVEN MET EEN PERMANENT O&O-CENTRUM IN VLAANDEREN

In Vlaanderen bevinden zich onderzoekscentra van multinationale bedrijven die omvangrijke activiteiten ontwikkelen. Soms is het onderzoek verbonden met andere activiteiten van verdere ontwikkeling, productie, regionale sales etc. in Vlaanderen; soms is er geen directe koppeling met stroomafwaartse activiteiten of gaat het om zuivere O&O-centra.

Voor dergelijke omvangrijke O&O-activiteiten, die binnen het bedrijf beheerd worden vanuit een strategische agenda, zal het zinvol zijn om individuele projecten te bundelen in een portfolio. De aanpak om in één beweging dergelijk portfolio-project te evalueren en op te volgen, biedt belangrijke synergievoordelen. Het bedrijf krijgt daarbij voldoende vrijheidsgraden in lijn met het meer exploratieve karakter van het onderzoek.

Mede omdat het hier gaat om projecten met hoofdzakelijk onderzoek met een langere termijn karakter, is het rechtstreeks verband tussen O&O-inspanningen en de latere valorisatie dikwijls moeilijk à priori te bepalen. Bij de selectie worden daarom de valorisatieverwachtingen meer globaal bekeken en is de samenwerking in het Vlaamse innovatie-ecosysteem belangrijk.

Aanvragers die hier beroep op willen doen, nemen best op voorhand contact op met het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

Selectiecriteria en evaluatieprocedure

Bij de selectie ligt de nadruk op de projecten die een belangrijke kennisverwerving inhouden, met het daarbij inbegrepen onderzoeksrisico. Het louter toepassen van gekende bedrijfseigen know-how volstaat niet. Ten opzichte van de normale bedrijfsactiviteiten en courante vernieuwingsprocessen moet het project duidelijk afwijken in werkwijze, inhoud, beoogde resultaten en/of risico's waarvoor kennis moet opgebouwd worden. Anderzijds moeten de projecten belangrijk zijn voor het bedrijf en voldoende potentieel hebben voor toegevoegde waarde in Vlaanderen.

Tijdens de evaluatieprocedure worden de externe deskundigen schriftelijk bevroegd, waarbij vragen met impact op de evaluatie worden teruggekoppeld naar de aanvrager.

O&O-bedrijfsproject	
duur	bij voorkeur maximaal 24 maanden indien het project deel uitmaakt van een internationaal project dat langer loopt of mits expliciete motivatie maximaal 36 maanden, met een tussentijdse evaluatie na 24 maanden
omvang	• minstens 100.000 euro steun • maximaal 3.000.000 euro steun
steunpercentage	basissteun van 25% voor ontwikkelingsactiviteiten en van 50% voor onderzoeksactiviteiten verhoogd met 20% voor ko's, 10% voor mo's en 10% voor substantiële samenwerking tussen bedrijven
maximum aantal	Geen
behandelingstermijn	ongeveer 4 maanden tussen indiening en beslissing

Agentschap
Innoveren & Ondernemen
Koning Albert II-laan 35 bus 12
1030 Brussel
www.vlaio.be